

ABÚS, BULLYING, SOBREPOTECCIÓ, AUTOESTIMA, FRUSTRACIÓ

Aquests dies trobem a la premsa i als mitjans de comunicació en general notícies relacionades amb l'**ABÚS** que pateixen en algunes ocasions els nens/es i nois/es per part dels seus iguals.

Evitaré parlar dels abusos quan són infringits pels adults d'una forma conscient, és a dir, per adults que aprofiten la seva autoritat per abusar ja sigui sexualment o de qualsevol altra forma d'una criatura vulnerable, parlaré doncs d'aquelles formes de relació entre iguals que vénen condicionades per com han après uns i altres a relacionar-se amb ells mateixos i amb el seu entorn.

En una xerrada que vaig tenir ocasió de realitzar amb un grup de pares i mares en una escola bressol per parlar del pas dels seus fills/es a l'escola ordinària i acompanyada per la tècnica del departament d'ensenyament del Municipi, va sortir la paraula **BULLYING** quan em volia referir als abusos que poden patir els nens i nenes que no tenen recursos per defensar-se. Una reflexió que va originar un moment de tensió i de malestar que es va expandir pel grup, tenint en compte que en aquest mateix municipi havien patit el desgraciat succés del suïcidi d'un adolescent que no es va sentir acollit pel seu entorn. Aquest comentari va donar pas a un debat en el que es van poder expressar les pors per part de les famílies. Les representants de les institucions van apel·lar al sentit comú i a la bona pràctica en la majoria de situacions per part de les famílies i dels professionals que atenen als seus fills en els Centres Educatius.

Aquesta oportunitat de connectar directament amb els temors de les famílies a què els seus fills/es puguin patir alguna situació desagradable em va fer pensar en la necessitat d'aturar-nos en els possibles orígens del malestar dels infants, dels que reben el maltractament i dels que l'infringeixen. Abans de res vull deixar ben clar que no es tracta de culpabilitzar a mares, pares i cuidadors sinó d'investigar quines han estat les formes de relació que les han produït i no oblidar que els adults que hi han participat algun dia també han estat infants i possiblement tractats o maltractats com ells han après a fer.

L'objectiu que em mou a fer aquest article no és altre que donar elements per pensar en aquelles formes de fer amb els infants des del moment del naixement, crec sincerament que la majoria de les persones que rebem un infant a la família volem donar-li el millor que li podem oferir i precisament de vegades és aquest excés de provisió el que fa que aquesta criatura vagi tan carregada de "coixins" quan surt al carrer i ha de deixar els "coixins" a casa es va donant cops per tot arreu, ja sabeu estic parlant de la **SOBREPOTECCIÓ**

Fa un anys que escoltem als mestres queixar-se de què els pares i mares exigeixen que aprovin al seu fill/a o que no se'l sancioni... s'han donat casos en què els mestres s'han vist greument amenaçats. Doncs bé darrerament hem sentit que aquests alumnes que han aconseguit arribar a la Universitat segueixen igual "d'acompanyats" i ens trobem amb pares què assumeixen tasques que van des de demanar a un professor del Institut nota suficient perquè el seu fill/a pugui fer la carrera que vol, fins a continuar demanant entrevistes als professors de la universitat perquè no estan d'acord en com avaluen o tracten al seu fill/a. Possiblement aquestes famílies han estat fent "deures" amb el seu fill/a mentre han pogut, i potser abans s'ha procurat que no patissin cap frustració que posés una "pedra" en el seu camí que els fes caure i fer-se mal i haver d'aixecar-se amb els genolls pelats.

Es parla molt d'**AUTOESTIMA** que podem relacionar amb el grau de reconeixement que una persona té de si mateixa, concepte que també té a veure amb el grau d'autonomia i/o dependència que la persona té en relació als pares o cuidadors. És difícil trobar el punt mig entre aquests dos conceptes,

“com cuidar del fill/a sense sobre protegir?”

No és fàcil trobar la mesura però està clar que la **FRUSTRACIÓ** és una bona manera de motivar l'autonomia i l'autoestima: si un nen/a que ha de fer deures recorre sempre a l'ajuda de l'adult de manera que sempre arriba a l'escola amb els deures ben fets no té ocasió d'experimentar el fracàs i la frustració que això representa, la possibilitat d'aprendre a fer-ho bé i de sentir-se orgullós/a per haver-ho aconseguit tot sol, això li pot representar una oportunitat de fer créixer aquesta autoestima de la que tan es parla, d'altra banda a una criatura que no se li dóna aquesta possibilitat difícilment es sentirà segura de si mateixa i de les seves capacitats, això també té una traducció en les relacions amb els altres, una criatura que no té l'oportunitat de resoldre per si sola els conflictes amb els iguals perquè els pares intervenen quan sorgeix el problema trucant als altres pares o als mestres immediatament quan el fill/a els hi explica que s'han rigut d'ell/a a l'escola o que l'han insultat, no li donen la possibilitat de resoldre per si mateix/a el que a ell/a li està passant i en conseqüència, a aprendre a cuidar de si mateix/a. Recomano la pel·lícula de Roman Polansky “UN DIOS SALVAJE” 2011

Com fer doncs per no deixar als fills/es en la més absoluta solitud davant dels seus problemes?

Doncs amb la possibilitat d'oferir-los costat sempre que ho demanin però no actuant abans d'hora, no deixarem que un nen/a que comença a caminar ho faci a prop d'un lloc que pot caure, però tampoc li direm que caurà i si cau engrescar-lo a què s'aixequi i que s'animi a tornar-ho a intentar perquè segur que ho aconseguirà...quan són més grans que ens expliquin els problemes sí, però ajudar-los a què ho resolguin ells/es abans d'actuar els adults i fer-ho només ens aquelles ocasions en què ni les actuacions del menor ni el patiment permetin no actuar.

Un article de Jaume Funes en el diari Ara criatures 26-3-16 escrivia sobre el fet que està desapareixent dels programes escolars bona part de la Filosofia, l'Educació per la Ciutadania o els debats de tutoria sobre els valors controvertits ...potser cal pensar en tots aquest recursos per fer dels nostres fills/es persones més saludables emocionalment, que no necessitin abusar d'algú per sentir que tenen **poder** sobre el feble i **reconeixement** dels iguals que li fan pinya ni tampoc en el cas de les víctimes sentir que el seu patiment és exclusiu que no hi ha espai ni formes de poder compartir-lo i treure'l de sobre. Pensem en el conflicte com oportunitat, com una bona ocasió d'aprendre a trobar els recursos per tenir una vida més plena i saludable.

ARACELI QUEROL MARTÍNEZ

COL·LEGIADA: 588

Col·legi Oficial de
Psicòlegs de Catalunya

